

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu se pri-
mesc.—Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukas Nachf.,
Nax. Augenfild & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o soră garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
fa și învoială.—RECLAME pe
pagina 3-a o soră 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
aiară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu anul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe
luni 6 cor. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 170.

Brașov, Miercuri 1 (14) August.

1901.

Proclamația lui Kitchener.

Răsboiul dintre Anglia și repu-
blicele Africii de sud a ajuns într'un
stadiu foarte trist și barbar, care
la începutul vécului al două-
decilea pare aproape necredibil.
Acosta întărire e semnalată prin
proclamațiunea comandantului
suprem al trupelor engleze lord
Kitchener, ce am comunicat-o
deja cetitorilor noștri.

Proclamațiunea e scurtă, dăr
cu atât mai elocuentă. Ea denotă,
că Englesii ne mai putend birui
cu micul răsboiu de guerillă al
Burilor își ia refugiul la o măsură
ne mai pomenită, amenințând cu
esiliu pe toți comandanții mari și
micș ai Burilor, pe burgherii
republicelor și pe toți membrii
guvernelor lor, cu esiliu pentru
tot-deuna din Africa de sud,
dacă nu se vor supune până la
15 Septembrie a. c. Se amenință
averea familiilor burgherilor,
cari vor continua a se bate cu
Englesii peste acel termen, cu
confiscare.

Ast-fel crede Kitchener, că
Englesii vor pute termina mai
curend cu acest răsboi, dăr e
mai mult ca probabil, că se înșelă
în presupunerea lor. Deja se
anunță, că proclamațiunea
amintită va avé, după cum
cred cei-ce stau în fruntea ac-
țiunii de răsboi al Burilor,
tocmai efectul contrar, adică
de a înăspri rezistența Burilor
și de a aduce cu sine răscolă
întregei colonii dela Cap și a
Olandesilor din Natal.

Deputații radicali din par-
lamentul engles sunt de aceeași
părere. Ei dic, că în urma
proclamațiunii nică Dewett,
nică Delarey séu Botha nu se
vor supune, ci din contră vor
grupa în jurul lor toate ele-
mentele desperate ale rezisten-
ții. Dacă guvernul vré să
termine răsboiul, el trebuie să
prindă pe acești bărbați; acosta
însé nu se pôte face prin
proclamațiuni și cuvântări. Burii
cu

cât vor avé mai puțin de pierdut,
cu atât mai mult vor resista.

Caracteristic este și rămâne,
că ministerialii englesi au salu-
tat cu satisfacțiă proclamațiua
lui Kitchener și că le pare rău
numai, că măsurile luate nu sunt
mai drastice. Altfel cu totul
judecă lucrurile foile independente.
„Daily News“ dic, că proclama-
țiua nu este decât o barbară
ordinară; că ea nu va băga
groză în nimeni și va rămâne
fără efect. Acosta fôia admo-
nieză pe guvern, ca séu să încheie
pace cu Burii în condițiuni
onorifice, séu să pörte un
adevărât răsboi, și nu prin
internarea de femei și de copii,
ci prin întărirea trupelor în
Africa de sud, ca armata să
fiă în stare de a cuceri o
parte suficientă a țării pentru-
ca „anexiunea să fiă ceva mai
puțin comediă, decât este
astăzi“.

Foile, cari tin, că măsurile
anunțate de proclamațiua încă
nu sunt destul de aspre, nu
întârziă a declara, că, dacă
acea proclamațiua nu-și va
ajunge scopul, adică dacă
Burii și după 15 Septembrie
se vor răsboi cu trupele
coronei, vor trebui să urmeze
măsură și mai rigurose.

Și în Germania a produs
proclamațiua lui Kitchener
mare indignare și chiar foile
mai moderate scriu aspru
întregei colonii dela Cap și a
Olandesilor din Natal. Spun,
că Burii vor séi să răspundă
lui Kitchener, și în viitor nu
vor mai da drumul prizonierilor
englesi, ci-i vor executa, după
cum vor trata Englesii cu ai
lor. „Burilor cabinetele
europene le-au închis ușa de
téma mănii Angliei și li-s'au
spus, că pentru ei este numai
un singur ajutor, ajutorul
propriu. Ei vor séi de aci
încolo să-și ajute în alt mod,
decât până acuma“.

Ei și tot numai ei! Tot
numai ei singuri! De ce nu se
gândesc a

le veni într'ajutor, nică acum
în ora a două-spre-decea, cei ce
se înfierbentă așa de mult
pentru cauza lor?

Meetingul tinerimei sêrbescă.
Se știe, că autoritatea politică
a oprit adunarea tinerimei
naționaliste sêrbescă convocată
la St. Tâmaș. În urma acestei
opriți, universitarii sêrbi au
hotărât convocarea unui
meeting internațional studentesc
la Viena, séu în vre-un oraș
din Elveția. La ordinea zilei
se va pune desbateră tuturor
gravaminelor naționale și
planul de a-se organiza o
luptă comună a întregii tinerimi
nemaghiare din Ungaria. —
Étă la ce rezultat duce
ôrba patimă a șovinismului
maghiar intolerant, care
oprește manifestațiunile
naționale în sinul poporului
nemaghiar din Transilvania
și Ungaria.

Congresul macedonean.
Din Sofia se anunță, că
amicii lui Saraff au convocat
pe ziua de Duminică congresul
macedonean, pentru-
ca pe de-o parte membrii
asociațiunii revoluționare să
fiă în capitală când se va
judeca procesul lui Saraff.
Ér pe de altă să facă presiune
asupra juraților prin
manifestațiuni în favorea
acusatului. Lupta s'a dat la
alegerea biroului. Partisanii
generalului Touceff și
ajutați de toate presiunile
guvernului au isbutit cu
majoritate de 1 vot, să bată
lista lui Saraff. Au fost de
față 120 delegați. Rezultatul
votului devedese, că tot
Saraff este cel mai tare,
căci pentru a-l birui a fost
nevoie de coalițiunea tuturor
în potriua sa. Intrunirea a
fost foarte violentă. Există
temeri, că partisanii lui
Saraff să nu provoce
escese.

**Noul tarif vamal german și
Anglia.** Diarului „Weserzeitung“
i-se comunică din Londra:

În cercurile guvernamentale
englese se asigură, că Anglia
e hotărâtă să ia măsură
energice de represiune în
contra produselor germane,
în cas când prin noul tarif
vamal s'ar aduce vre-o
atingere comerțiului est-
tern engles. Guvernul
german e rugat să

fiă asigurat de sinceritatea
acestei declarațiuni, care nu
pôte fi dată destul de
timpuriu, avându-se în
vedere dorința ambelor
state de a rămâne amice
din punctul de vedere
economic.

Nică unul din membrii
cabinetului nu se gândesc
la provocare vamală față
de Germania, dăr nică un
guvern engles nu pôte
resista presiunii opiniei
publice, care va cere
măsură de răzbunare în
contra atingerii aduse
comerțiului engles în
străinătate. Lucrurile
acestea trebuie să se
spuie limpede și sincer
între prietini.

Cum se vede n'a mai
rămas nică unul din
țările mai mari din
Europa, care să nu fi
protestat în contra
absurdelor măsură din
proiectul german.

Môrtea lui Crispi.

Francesco Crispi, unul
din politici și diplomați
cei mai mari ai Italiei,
a răposat Duminică
séra în Neapole. Scirea
despre môrtea lui n'a
surprins lumea, căci
Crispi zăcea de câte-va
săptămâni greu bolnav
și medicii declaraseră,
că nu va pute fi
mântuit. La patul său
de môrte au fost
familia, amicii mai
intimi și rudele. Scirea
despre môrtea lui a
fost comunicată
imediat Regelui și
autorităților
superioare de stat.
Foile scriu, că
osimintele lui Crispi
vor fi transportate
pe corabia la
Palermo, unde
popoarațiunea îi
pregătește o
grandioasă
înmormântare.

Francesco Crispi s'a
născut la 4 Oct. 1819
într'o localitate
siciliană. A absolvat
dreptul în Palermo
și s'a făcut avocat
în Neapole. La scirea
despre revoluțiua
din 1848 a grăbit în
Sicilia și ca
comisar revoluționar,
ér mai târziu ca
ministru de răsboi,
a luat parte activă
în lupta pentru
libertate, după
suprimarea căreia
s'a refugiat în
Francia dinaintea
răsunării Bourbonilor.
La 1877 Crispi a
fost la Paris, Berlin
și Gastein, ca să
facă cunosciuta
lui Bismarck. În
Noemvrie a
acoluiaș an a
ajuns la guvern,
dăr n'a d-ținut
puterea decât
până în
Februarie 1878,
când adversarii
săi politici îl
acusaseră și de bi-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Castelul fermecat.

De Neera.

Era la 31 Martie în spre
sără, când ea se aședea,
ca de obicei, în buduarul
său, înconjurată de amici.
De-odată îi cade privirea
asupra următorului
anunț: „De vânzare —
Castelul contelui Soragna“
(după care urmau
datele despre
juncțiunile oăilor ferate)
și fiind-o ea doria
deja de mult a avea
un cuib retras la
țără, esclamă:

„Măne plec, să
ved castelul“.

„Acest castel se
ofere de vânzare
deja de vre-o
doi séu trei ani“,
observă unul
dintre cei de
față. „Dacă
este deșert,
atunci toate
colțurile
trebuie să
fiă pline de
paiajenți“.

„Asta nu face
nimica“.

„Înteleg, însă
de vreme ce
atâta timp n'a
găsit cumpărător,
cred, că nu va
fi avend multe
avantaje“.

„Par' că judecata
lumei ar fi tot-
deuna dreptă!“
răspunse stăpâna
casei, cam
ironic.

„Atunci, mergeți
de-l vedeți!“
Aveți să
vă păcăliți
singură!“

„Esclent!“
strigară cu
toți în cor.

Apoi se oferă
fiă-care ca
tovarăș, dama
însé îi refușă
pe toți, dicend,
că dacă e vorba
de-o glumă de
April, atunci
preferă a fi
păcălită
singură. Și așa
se întâmplă,
că în sala de
asteptare a
gării de Nord
între puținii
pasageri se
afia în ziua
de 1 Aprilie
și o damă
înaltă și de-o
eleganță
irreproșabilă,
așa că ochii
tuturor se
opriră cu
plăcere
asupra ei. Ea
însé părea a
fi obișnuită
cu asemenea
lucruri, căci
puțin îi
păsa de
privirile
ômenilor și
studia
indiferentă
o hartă a
„clubului
turistilor“,
pe care o
ținea
întinsă pe
genunchi.

Șapte séu opt
luni ale
anului la
țără! Pôte
chiar întreg
anul! În fine
va poseda
un colțisor
retras, verde
și liniștit!...
Pô-
lele Alpilor
înconjurau
locul unde
era
castelul. Prin
împrejurimi
erau
puține
sate, nică
o fabrică,
nică o
țesătorie,
numai
păduri și
livezi, cu un
cuvânt — un
ad vărât
Eldorado!

Nu că dăr ar
fi fost o
misantrôpă,
din contră
ea iubea
ômenii, câte
odată
individual
și tot-deuna
în general,
după cum
i-să
cuvine
unei
bune
creștine;
dăr din
când în
când o
apuca
un fel de
pesimism
și fără să
abandonce
din cauza
acesta
iubirea
de-apropelui,
ea simțea
necesitatea
iresistibilă
de-a
fugi de
ômenii,
„pentru-
a-i

putea iubi
cu atât
mai mult“,
cum
dica
cea ea.

Îndată-
ce se
aședea în
tren, în
doi hărta
și
privia
pe
ferăstră
la
arborii
îmbrăcați
în
verdețea
lor
delicată,
care
le
împrumuta
o
înfășurare
originală,
copilărescă.
„În
fiă-care
primăvară
ei
întineresc
din
nou!“
cuzeta
dama
cu
o
espresă
de
durere
în
trăsăturile
feții;
dăr
durerea
nu
țină
mult,
ea
fă
alungată
de
privirea
ogôrelor
trunose
și
a
sătelor,
cari
deși
nu
o
interesau
prea
mult,
totuși
ii
sugerau
impresia
unei
vieți
pline
de
activitate,
atât
de
propria
pentru
a
umplea
golul
unui
suflet
visător.

Tovarăși
de
călătorie
nu
avea,
și
des-
partășimintele
vecine
ale
vagonului
erau
gô-
le. Trenul
aluneca
în
ceast
și
ușor
înainte.
Pe
ici
pe
coala
se
vedeau
ville,
cari
cu
acoperi-
șurile
lor
ascuțite
și
cu
vâruiala
lor
stră-
lucitoare,
păreau
a
fi
nisejucării.
„Sperăm,
că
castelul
contelui
va
avé
altă
înfășurare“
își
dise
dama
cu
gura
de
jumătate,
scin-
du-se
singură
în
cupeu;
„acestor
ville
le
lipsesc
cu
desăvêșire
ceea
ce
se
numește
misterios“.
De
sigur
tote
sémână
una
cu
alta!
În
parter
două
salône
și
o
mică
bi-
bliotecă,
în
primul
etajiu
patru
odăi
de
durmit
și
o
odăia
pentru
băi;
odăi
ordi-
nare
pentru
anunite
scopuri;
nică
ceva

neașteptat,
nică
încă
pere
neîntrebuin-
țată.
Nici
ou
mașina
nu
le-ai
puté
construi
mai
netede
și
mai
corecte.
Mult
mai
bine
ii
plăcea
ei
casele
scunde
și
largi
țără-
nescă,
împrejurul
cărora
se
acța
din
tote
părțile
iedera
formând
ascunșuri
pentru
cei
amoreași.
Și
se
gâdea
în
sine,
că
pro-
gresul
are
mare
asemănare
cu
chirurgul,
care
amputând,
tând
și
arțând
în
adevăr
înlătură
multe
rele,
dăr
în
același
timp
distruge
o
anunță
armonie
internă,
prin
care
pacientul
adesea
tocmai
la
acel
loc
sufere
mai
mult,
de
unde
s'a
îndepăr-
tat
membrul
bolnav.
„Și
oare
medic
ar
puté
să
ne
libereze
în
fine
de
tine,
tu
chinuitoare
nostalgie
a
sufletului!“
adause
ea
în
mo-
nologul
ei.

Când
trenul
se
opri
la
numita
sta-
țiune
și
ea
il
părăsi,
doi
séu
trei
birjari,
cari
așteptau
în
fața
gărei,
ii
oferiră
ser-
vicile.

„Cunosc
d-ta
drumul
la
villa
So-
ragna?“
întrebă
ea
pe
unul,
ce
sta
mai
apropé
de
ea.

„Villa
Soragna?“
răspunse
el
esitând,
ca
unul,
care
părea
a
căuta
în
memoria
sa
„Ah,
da!
Vreți
să
mergeți
acolo?“

„Da.“

Celalți
birjari
începură
a
ride,
ér

gamiă. La 1887 Depretis l'a luat în cabinetul său ca ministru de interne, ér când Depretis a murit în 29 Iulie, Crispi l'a succedat, luând și portofoliul esternelor.

Atunci festul revoluționar a devenit amical triplei alianțe și al Austriei. Pentru ca relațiile amicale dintre Italia, Austro-Ungaria și Germania să le facă și mai intime, Crispi a făcut éráși vizite lui Bismarck și Kalucky, ér la 1889 a înscuțit pe Regele Umberto la Berlin, cu care ocaziune a fost decorat cu ordinul vulturului negru. Crispi a rupt'o astfel de tot cu alianța franceză, ba la 1889 a întrerupt și negocierile comerciale cu Franca. Când Crispi a desființat „comitetul triestin și trientin“ din Roma, pressa opozițională a atacat violent pe „simbrișul austriac și pe renegatul“, dér majoritatea i-a aprobat procederea.

La începutul anului 1893 adversarii lui Crispi l'au atacat énergic cu aceea, că a luat dela Corneliu Herz respective dela Reinach 50,000 franci. După căderea lui Giolitti la 1893 Crispi a fost chemat éráși în fruntea guvernului, când a luat și portofoliul internelor. La turburările muncitorilor din Sicilia și din Italia centrală, Crispi a răspuns cu ordonarea stărei de asediu (1894).

În politica esternă Crispi a fost până în momentul ultim aderentul triplei alianțe A combătut încercările de reducere a contingentului armatei, cu tóte că situațiunea financiară a țării era cât se póte mai desolată.

La alegerile din 1895 Crispi, prin presiuni și corupțiuni electorale, a câștigat ce-i drept éráși majoritatea, dér n'a putut scápa de atacurile opoziției. Cavalotti i-a compus atunci o listă întrégă de păcate, ér scirile sosite din Abisinia despre catastrofa dela Adua, au măturat ultimul cabinet-Crispi. Aderenții lui Crispi l'au mai ales odată (1897) la Palermo, puterea politică însă nu și-a mai putut'o recăștiga și Umberto n'a mai cutezat a-l însărcina cu compunerea unui cabinet.

Din străinătate.

Rusia pe Dunăre. O telegramă din Viena anunță, că „Reichswehr“ comentéză faptul, că Rusia fortifică brațul Dunărei Chilia, contrar hotărârii comisiei europene a Dunărei. Organul vienes dice, că puterile ar trebui să protesteze contra acestui fapt, de-óre-ce, în cas de război, Rusia ar puté să paralizese flota română, trimițându-și vasele pe Dunăre, până la Porțile-de-fier.

Asupra acestor întăriri se dau detalii importante. La Ismail, Rusia a instalat o puternică stațiune de torpilor. Cele cinci torpilor, cari și-au făcut aparițiunea la Galați, în ziua de 20 Iulie trecut, fac parte din stațiunea dela Ismail, care pórta titlul

de *divizia navală a Dunărei*. În același timp în urma marilor lucrări executate, brațul Chilieii a fost făcut navigabil, ceea-ce va constitui pe viitor un pericol viu și o puternică concurență pentru brațul român al s-tului George.

În legătură cu afirmațiunile țiarului austriac, țiarul „Petit Bleu“ din Paris publică o depeșă, în care se spune, că se urméză tratări între puteri, spre a-se protesta contra preparativelor militare ale Rusiei, în brațul dunărean al Chilieii.

Inarmările Angliei. Camera comunelor din Londra a votat, după cererea guvernului, 14.000.000 livre sterlinge credite pentru marină și 20.000.000 livre sterlinge credite pentru armată. Cu alte cuvinte Anglia cere acuma pentru înarmarea sa credite éstra-ordine de 350.000.000 lei, adecă aproape un miliard pe de-asupra bugetului. Acesta dovedesce, că Anglia înarméză într'un mod éstra-ordinar de mare.

Puterile și Turcia. Un Turc-tinér, care trăesce în Europa, caracteriséză în mod interesant situațiunea în care se află azi Turcia față de puterile europene. Etă, cari sunt păreriile lui:

Numai corupțiunea este mai mare, decât gravele perturbări materiale. La asta se mai adauge neliniștirea semințiilor albanese și arabe. Generația mai cultă urgiteză tot mai insistente reformele, dér bétărăni Turci se opun cu îndirigire ori-cărui pas, care ar schimba situațiunea insuportabilă a raporturilor actuale. E firesc, ca relele interne să nu fiă lăsate neexploatare de marile puteri. Austro-Ungaria se pórta destul de pasiv, dimpotrivă Anglia și Rusia continuă cu dibăciă munca lor de subminare. Priviriile Rusiei sunt de-ocamdată îndreptate spre Dardanele și drept recunoscință, că pe un timp óre-care a asigurat dimpreună cu Austro-Ungaria *status quo* în Macedonia, Rusia vré să-și câștige mână liberă pentru circularea flotei sale în apele turcesce, respective să mijlocesce trecerea corăbiilor sale prin Dardanele. Anglia folosesce de-ocamdată pe Kediș ca mijloc pentru a stórcé concesii. E vorba, ca de ocamdată să capete concesione dela Sultan pentru construirea liniei ferate din Alexandria peste Arabia până la Beludistan. Celelalte vor urma de sine.

Principele Ferdinand și escadra rusescă. Din Sofia se scrie, că principele Ferdinand avea intenția să călătorésca la Varna spre a saluta escadra rusescă. Principele a fost întărit și mai mult în această intenția a sa în urma primirii făcute escadrei în România și în urma invitării pe care a primit'o vice-amiralul *Hildebrandt*, eroul dela Taku, din partea Regelui României. Însă ministru-presedinte Karavelow, se dice, că ar fi rugat telegrafic pe principe, să nu se ducă la Varna. Explicația

acestei rugăminti o găsim în gelosia guvernului bulgar, care voiesce să arate opiniei publice, că vizitele rusesce nu sunt făcute numai în onórea principelui, după cum se afirmase, ci în onórea țării și a națiunii și că prin urmare aceste cuvinte trebuiau primite de către reprezentantul guvernului. De altă parte se asigură, că în cercurile curții era de mai dinainte hotărît, ca principele să nu mérégă de astă-dată la Varna. Se scie, că nici reprezentantul rusesce din Sofia, Bakmetiew, nu s'a dus acolo.

„Prindeți pe Jidan!“

Brașov, 13 Aug. (31 Iulie v.) a. c.

În afacerea Evreului Sigmund Singer din Arad, care este învinuit de locuitorii din „Valea Morilor C“ (pe Tocile), că a avut intențiunea de-a răpi pe copilul de 4½ ani Vasile Constantin, nu s'a ivit până azi la amiazi nici un moment nou.

Între martorii ascultați la poliția încă în decursul zilei de ieri, a fost și un servitor dela primăria, cu numele Andreas Zell. Acesta a depus, că a întâlnit pe Evreul Singer în strada numită „Valea Morilor“ secțiunea A, în care se intră din Prund și pe unde omul trebuie să mérégă o bucată prin secțiunea B, până la secțiunea C, unde s'a întâmplat faptul. Evreul l'ar fi întrebat, pe unde duce drumul la pădure? Pe când vorbea cu acesta, Zell s'el fi făcut atent, că nisce copii, ce se aflau în apropiere, strigau după el: „Jidanule!“ Singer s'el fi răspuns: „Nu-mi pasă, mă pot înjura, cât ori vré, căci nu sunt Jidan“.

E semnificativ, că, după cum am arătat în numărul nostru de ieri, Singer la prima ascultare a depus, că a întâlnit pe acest „funcționar“ (cum îl numia el) „cu chipiu“ aproape de gară, încă înainte de-a traversa suburbiul Blumena spre a trece în centrul orașului, dîcînd, că l'a întrebat de drumul, ce duce în pădure. Cerându-i-se Evreului să spună, de ce s'a grăbit a merge în pădure când avea la dispoziția timp așa de puțin,—de-óre-ce după ziua lui, era hotărît să plece cu trenul de 11 a. m. mai departe la Predeal, — a răspuns, că este un amator al naturii și că scie să umble iute. Încât pentru certificatul de trecere, pe care nu-l avea, susține, că rudele lui dela Brăila, unde pretinde a avé un frate zugrav, i-au mijlocit în urma cererii sale trimiterea unui certificat, pe care avea să-l găsescă la Predeal.

Evreul Singer e vorbăreț, isteț și fórté șiret, le întórcé și le sucesce tóte de minune, așa că nici-odată nu scii cum stai cu el și ce să-i poți crede și ce nu. Ori-ce contrațicere i-ai dovedi-o, nu-l atinge de

loc, și-ți replică cu sânge rece: „Póte am greșit!“

Între cele multe afirmate de el — de-a „greșit“, ori de n'a greșit — merită atențiune afirmarea, că apropiindu-se de locul cu pricina, a întâlnit pe drum câțiva copii, între 6—10 ani, pe cari i-a întrebat, pe unde duce drumul la pădure? El dice, că copiii nu i-au dat nici un răspuns. Că l'ar fi insultat nu afirmă.

Adresarea Evreului către acești 4—5 copii ni-se pare de remarcat pentru următorul motiv:

Azi după amiazi, un locuitor din Scheiă (de pe Tocile), a venit în Redacția noastră și ni-a comunicat, că după cum a aflat el, la doi din acei copii, — și cari ambii sunt copiii unui negustor din Scheiă, al cărui nume îl rétăcem, până-ce vom avé o informațiune directă — Singer li-ar fi oferit o corónă, dăcă unul din ei ar voi să-l conducă în pădurea unde se frig feld la excursiuni (Poiana).

Se lățise fama în popor, că a oferit o corónă micului Vasile, ceea-ce însă nu s'a adevărit și nu avea nici un înțeles.

Au mai fost ascultate la poliția, afară de Sorica Bidu, și celelalte trei sóte ale ei, cari au dat alarma de pe cóstă, strigând: „Prindeți pe Jidan! Grijiți de copiii!“ Aceste sunt: véduva Eufrosina Tiloc, muncitoare cu ziua, véd. Paraschiva Prișcu, asemenea lucrătoare cu ziua, și slujnica Ana Domokos. Tóte acestea au depus în același fel ca Sorica Bidu, că au auzit mai mult băieți strigând și atunci au întrerupt muncă lor, s'au uitat spre „Valea Morilor“ și au védut pe Jidan, la pórtă casei Nr. 15 a lui Gh. Constantin, „cum a luat de mână pe copilășul Vasile și plecându-se s'a uitat în ochii lui“.

A mai depus și mama copilului, Maria Gh. Constantin, că ea în dimineața zilei de ieri a fost împreună cu bărbatul său la poliția în urma unei citațiuni. Întorcându-se spre casă pe la 10 óre, a auzit cu gróză, că un Jidan a voit să fure pe Vasile al ei. Ea a cerut să se facă cercetare penală contra Evreului și să se pedepsescă.

Atăta e tot, ce se scie până în momentul de față.

La Evreul s'au găsit numai nisce scrisori cu adresele de: Sigmund Singer, însă nici un act în regulă, din care să se pótă constata identitatea lui. El este și va rămâne arestat la poliția, până-ce se va puté constata identitatea persoanei și se va lua o deciziune pe baza cercetării.

Azi înainte de amiazi, medicul orașului Dr. Nussbacher l'a supus unei vizițiuni și a constatat numai nisce contuziuni ușóre la corp, ér la osul frontal două leziuni, asemenea ușóre.

șeful stației, care după plecarea trenului părăsi peronul, își ascuția urechile.

Damei nu-i scápa acest lucru, dér cu tóte acestea ea rămase indiferentă. În timpul, când se sui în trăsura și se aședă pe pernele puțin elastice ale jilțului, auzi pe vizitiu cerénd informațiuni dela camerații săi asupra drumului.

„Nu te scii orienta?“ îl întrebă ea

„Ba da! Eu m'am întors de ourénd dela armată și când ai fost absent trei ani, ușor se întâmplă să uiți câte ceva. Fi-ți însă liniștită, am să vă duc după cum doriți“.

„Este departe?“

„Mi-se pare, că nu e departe. Adevărat, că n'am fost încă nici odată acolo, dér nu cred, să țină drumul mai mult de o oră“.

Dama scia, că la țără, când se vorbesce de o óră, trebuie să înțelegi tot-déuna două óre; ea consultă așa dér încă odată charta clubului turiștilor. După ce trăsura a mers o bucată înainte pe șoséua cea largă, coti pe un drum lateral, și pe urmă pe al doilea și pe al treilea, pētrunđénd tot mai adénc în regiunea izolată.

„Cunosc-i d-ta castelul?“ întrebă

dama. „Ca copil fusei odată acolo cu bunica, care spála rufele pentru stăpânii castelului“.

„Ei trebuie să fiă acuma bătrâni?“

„Ei erau deja atunci bătrâni. Acuma, mi-se pare, că nu mai locuesce nimeni acolo“.

„De sigur, tocmă din cauza acesta este castelul de vëndare. E frumos?“

„Castelul?“

„Da“.

„Ce privesce mărimea, ar puté încăpé un regiment într'insul. Dăcă este frumos, acesta e cestie de gust. Mie mi'a intrat odată acolo o grozavă frică în óse, din cauza cânilor. Stăpânii erau doi domni și o damă și fiă-care din ei avea câte un câne, care mânca cu ei la masă; tot un domn și un câne, un domn și un câne și apoi o damă și un câne. În timpul, când bunica stătea de vorbă cu cameriera, eu umblam prin castel și ajunseii și în sala de mănecare, unde era adunată societatea la prânđ împreună cu cei trei câni, fiă-care cu labele pe masă. Intrarea mea le displăcu fără îndoială, căci în proximal moment fui încuijurat de cele trei bestii, ér stăpânii îi strigau din răputeri înapoi, ér eu sbieram de frică cât mă ținea gura. D-vóstré

puteți să înțelegăți, că în asemenea împrejurări, castelul nu mi-s'a părut prea frumos“.

Dama suridea și cât-va timp nu mai dice nimic, apoi reluă:

„Ești sigur, că acesta-i drumul cel adevărat?“

„Da, da; eu nu mă pot rétăci. Cel mult dăcă vom ocoli puțin, dér de rétăcit nu ne vom rétăci“.

„Una dintre condiții, îndepărtarea se potrivese“ engeta dama, „acuma se vedem cum stăm cu restul. Peste o lună aici totul va fi înverđit și înfrunđit; cu puțină fantasiă îți poți închipui, că te găsesci la capătul lumii“.

„Étă că suntem aici!“ esclamá de-odată birjarul.

Fiind-că nu se vedea însă nimica, dama întrebă: „Unde suntem?“

„Pe drumul cel adevărat; acuma îl recunosc“.

În adevér nu trecură nici dece minute și se vedea deja virful unei porți zăbrelete, unde se termina o aleă lungă, la capătul căreia se vedea un edificiu înegrit, a cărui colóre ruginie contrasta plăcut cu verdele teilor și a liliacilor.

„Acesta-i castelul?“

„Da“.

„Dér mai este până acolo o jumătate de kilometru și cât veți cu ochii, nu se zăresce nici un suflet de om!“

Birjarul se dădu jos și cercetă zăvorul, dér nu se găsi nici înouietóre, nici v'un clopoțel.

„Póte mai are vr'o intrare?“ observă el în fine.

„Așa cred și eu. Ia mai caută!“

Vizitiul se îndepărtă, ér dama rămase în trăsura și esamina pórtă, la care îi bătu la ochi o emblemă curiosă, aplicată la cei doi stélpi, ce o împrejmuiau și din care unul purta o bufniță, ér celalalt un porumbel. Într'aceea din partea adversă se apropiă un bărbat și dama se hotări numai decât să-i cêră informații; după-ce s'a apropiat mai tare însă, vedéndu-i figura arogantă, renunță la planul său. Nici domnul nu trada intenția de a începe vr'o conversațiă, când de-odată unul dintre cai, spărindu-se făcu o săritură, la care damă tipă, ér domnul sări și apucă calul de frîn.

„Mulțumesc“, dice dama.

Străinul salută, ridicându-și pălăria.

„Ah, mă rog, acesta este castelul Soragna?“

Precum s'au putut convinge cetitorii noștri, noi în raportul nostru am căutat să fim cât mai obiectivi, mărginindu-ne a constata fapte. Nu așa însă procedem, cum vedem cu justă indignare, foia evreo-maghiară din localitate, care în numărul apărut a-eră intitulă raportul său relativ la cazul de mai sus: „*Revoltă în contra jidavilor!*” și „*Răscola Valachilor din Scheiș*” („Brașoi Lapok” Nr. 156 dela 12 Aug.).

Deja titulatura acesta dovedește nu numai preocupare, ci chiar patimă. Dér cetind introducerea, trebuie să fi convins pe deplin de acesta. „*Valachii fanatizați din Scheiș*”, se dice acolo, „*al căror suflet a fost cu totul înveninat de agitatorii fără conștiință, astăzi au săvârșit un fapt, care putea ușor să devină fatal*”.

După acesta tendențioasă și răutăcioasă introducere, urmază raportul nu mai puțin tendențios, în care ia poziția pe față în contra populației din Scheiș.

Nu e de demnitatea noastră de a intra în polemică cu această foia din acest incident, dér tocmai fiind-că e vorba de „*agitare*”, la „*revoltă în contra jidavilor*”, trebuie să bicioim procederea dușmănoasă a acelei foie și nisuița ei de a mistifica lucrurile și de a susține neadevăruri.

După faptul, ce s'a petrecut erl în Scheiș, ori care ar fi rezultatul final al cercetării, trebuie să recunoșcă ori și cine, că purtarea populației din Scheiș a fost cum nu se pôte de blăjină.

Este cel mai mare neadevăr ceea ce afirmă foia amintită, că din mijlocul maselor ar fi răsunat strigăte de: „*Jidavii trebuie spânzurați!*” și că „*toți Jidavii trebuie săvârșiți!*” „*Trebuie dărâmată sinagoga!*” etc.

Cum-că populația din Scheiș era foarte agitată și indignată, este atât de ușor de explicat în cazul de față, înocă ori-ce motivare apare de prisos. Dér ore nu a fost foia maghiară, de care vorbim, aceea, care cu 2—3 zile înainte comunicase, pe baza datelor primite dela poliția, cazul cu ael Jidov necunoscut, care a mers la femeile *Maria Seuler* și *Balló Dénes* și le-a oferit 5000 fl. pentru un copil? Și nu ea a scris ea și când ar fi fost însărcinată de poliția, că poliția și pe această cale atrage atenția publicului asupra respectivului (Jidov necunoscut) și îndată ce va afla de unde-va despre el, să facă imediat arătar?*

Ei bine, de ce să mai miră atunci „*Brașoi Lapok*”, că în populație domnește neliniște și că în urma casului de erl a izbucnit pe față indignarea ei? Și de unde-și ia această foie îndrăznela de a vorbi de nișoe „agitatorii fără conștiință”, cari ar fi fanatizat poporul român din Scheiș?

Dacă îi scie, de ce nu-i dă pe față?

Cum trebuie să se caracterizeze o astfel de purtare de a acusa fără motiv, fără cauză și dovadă într'un moment, când cercetarea casului abia se începuse?

Domnul își increți ușor fruntea, apoi își plecă capul:

„Da, domnă”.

„Nu s'ar puté să intrăm?” întrebă ea cu un ton modest, ca și cum ar fi voit să-și scoze îndrăznela.

„Căutați pe cine-va acolo?”

Ea zimbă. „Caut chiar castelul. Dér o de vândare. Așt vrea să-l vîd!”

Déocă dama ar fi întrebat de lună, mișterea lui n'ar fi putut fi mai mare; el aruncă o privire scrutătoare asupra ei, dér un replică nici un cuvânt, ci scóse din buzunar o cheie, cu care deschidând porța, duse către vizitiul, care se întorsese în aceea:

„Mână înlăuntru!”

După câte-va minute sosiră în fața castelului. Un bătrân servitor eși.

„Domnul intendent m'a însărcinat să vă arăt castelul”.

„Domnul intendent? — Ce prosaic!” zise dama. „Necunoscutul era așa de romantic cu ochii lui întunecați poruncitorii acum aud, că este numai un angloizat cu 1500 lire salar, locuință și încălzit!”

(Va urma.)

Și cum să inferăm purtarea numitei foi, care încă cu două zile înainte de cazul din chestiune a acusat direct preoțimea română din Scheiș și Brașov-vechiu, că ar ațîța contra Jidovilor chiar în biserică?

SCIRILE DILEI.

— 31 Iulie v.

Inmormântarea vicarului Dr. I. Pop din Năsăud s'a făcut Duminică în 4 August. r. Serviciul divin a fost celebrat de delegatul episcopesc din Gherla, canonicul I. Georgiu asistat de mai mulți preoți. Serviciul funebru s'a făcut în biserică din Năsăud, unde spiritualul din Gherla Dr. Oct. Domide a ținut panegiric, arătând importanța și misiunea preotului și a desfășurat viața decedatului. La eșire înaintea bisericii a vorbit părintele G. Domide, luând rămas bun în numele comisiunii și a comitetului fondurilor școlare. Tot aici vorbi d-l profesor Ioan Pécuaru în numele gimnasiunii și al corpului profesoral. La oimitir a exprimat d-l notar comunal Maedon Grigorița ultimul adio în numele senatului bisericesc și a comunei Năsăud. Pe sicriul, care purta oséimintele decedatului, s'au pus mulțime de cununii dintre cari numai cele familiare au fost depuse dimpreună cu cociugul în sinul pământului.

Balonul oficerilor ruși, despre care am amintit în numărul nostru de erl, a descins în Maramureș în următoarele împrejurări: Era în ziua de 8 August st. n. în spre sêră. În hotarul comunei *Csirkó Hoszszumézó*, locuitorii erau ocupați cu munca câmpului, când de-odată vîd plutind prin aer un obiect monstruos, care le-a umplut inimile de gróză. „Ce s'fi? ...Se apropie juțecata cea din urmă. Așa ceva nu s'a mai vîdut pe la noi. Pécatele noastre!” Și bieții ómenii își făceau cruce, creșdend că li a sosit céșul morții. Din întémpare se afla pe câmp și un arhitect din capitală, care are proprietăți rurale în aceea comună. Acesta i-a liniștit, explicându-le minunea. În adevăr, balonul coborându-se mai jos, s'a observat doi ómenii în coșul lui. Acestia erau doi ofițeri ruși anume: căpitanul *P. Tomilovski*, comandantul secției aeronautice din Rusia și locotenentul *I. Ivanovici*. Améndoii s'au ridicat cu balonul militar, ce pórta numele „*Versailles*” în aceeași zi dimineața la órele 8 din orașul *Varșovia* și favorizați de un vînt nord-estic au trecut Carpații la o înălțime de 2000 metri. — Ofițerii ruși au fost găzduiți la d-l *Tóth Sándor*, arhitect și proprietar. De acolo au mers la *Cașovia*, unde s'au legitimat la autoritățile civile și militare, și au vizitat orașul. Cu treuul de sêra s'au întors în patria lor.

Tânguirii „patriotice” Șovinistii evreo-maghiari dela „*Egyetértés*” se plâng amar contra proprietarului băilor *Lipik* din comitatul *Pojege*, pe care îl învinuesce, că el, ca Ungur, germanizează pe óșpeții, cari de-aseenea sunt aproape toți unguri. Mai întăit se légă șovinistii de tóte inscripțiile anume: „*Cur-Hotel*”, „*Cur-Salon*”, „*Cur-Park*”, „*Hier ist der Eingang verboten*”, „*Das Radfahren ist im Parke verboten*” etc. etc. Apoi mai dîce, că déocă n'ar sci ce înseamnă „*Leser Zimmer*”, n'ar sci unde ar fi sala de lectură (ar sta ca vițelul la porța nouă — *Culeg.*), unde nu se află decât fci vieneșe începénd dela „*Reichswehr*” până la „*Vaterland*” și de cele din *Agram* începénd cu „*Hrvatska*” până la „*Agramer Ztg.*”, ér foi maghiare abia se află trei. Șovinistii mai sciú sê spună, că direcțiunea băilor a hotărît, că medicul nu trebuie să fiá Ungur și chiar și numele lui sê nu sune unguresce, așa că medicul actual al băilor *Szemerey Bertalan* trebuie să se ducă de acolo. Óșpeții unguri aflând despre acesta s'au supérat réu și au protestat, dîcend că, déocă lucrurile nu se mai schimbă spre unguresce, ei pe „*cinstea*” lor nu vor mai merge la baile *Lipik*.

Marea adunare a învățătorilor din Bucovina se va ține în zilele de 19 și 20

August a. c. în sala societății filarmonice din *Cernaúș*. Avénd a-se discuta chestiuni cari ating școla și viața învățătorilor, comitetul a invitat pe domni deputați din camera imperială și cea provincială, consilierii comunali ai tuturor orașelor, primarii comunelor, și pe toți amicii poporului școlii și învățătorilor de a lua parte la adunare.

Inmormântarea împărătesei Frederic. Inmormântarea împărătesei *Frederic* s'a ținut Duminică. Serviciul funebru s'a oficiat în biserică dela *Cronberg*, în fața împăratului și a împărătesei Germaniei, a Regelui și Reginei Angliei și a celor lalte rude. O estra-ordinară desfășurare de forțe militare s'a observat cu ocaziunea acestei triste ceremonii. Causa ar fi, că e vorba de un atentat anarchist în contra împăratului. Acéstă témă era óre-cum justificată prin prezența unui mare număr de lucrători italieni, cari lucrăză la linia ferată din apropiere de *Friederichshof*. S'a spus chiar, că ei tăiaseră și firul telegrafic între *Cronberg* și *Homburg*. Consemnul era din cele mai severe: nimeni nu putea pètrunde în parcul dela *Friederichshof*, soldații avénd ordinul să tragă în ori-ce străin, ce voia să pètrundă în castel. Cea mai mică prăvălie s'au căsuță din *Cronberg* arborase drapelul negru. Împărătesa era aci fôrte iubită. Cine părea fôrte afectat de mórtea împărătesei, era priuțul moștenitor, care printre nepoți era favoritul ei! Corpul defunctei împărătese va fi depus în mausoleul dela *Potsdam*, lângă soțul ei, împăratul *Frederic*. Ađi se oficiăză acolo un ultim serviciu divin

Pașaportele române. Sub acest titlu „*Cronica*” din *București* comunică următoarele: „La granița dela *Predeal* se practică de cât-va timp de către Unguri un procedeu absolut intolerabil și inadmisibil. Călătorii din România, cari voiajézá în clasa a treia, sunt supuși unei adevărate inspecțiuni corporale, li-se cere să presente dovada, că au la ei cel puțin 500 de coróné și să indice unde se duc și prin ce punct vor eși din Ungaria. Déocă nu pot dovedi, că dispun de suma de mai sus, sunt reintorși în România. De giaba arată ei, că au pașaport în regulă, autoritățile unguresci nu vor să-l recunoșcă”. — Noi credem, că déocă se va fi luat vre-o astfel de măsură față cu călătorii din România, acesta s'a întémpat numai cu emigranții jidovi.

Catastrofă în Câmpulung. Vineri la órele 12 din zi, un zid din rămășițele cetății lui *Negru-Vodă* s'a dărîmat peste o parte din negustorii veniți la bilciul anual. Zidul a acoperit vre-o câte-va decii de ómenii, între care a și omorît pe unii. Vineri după amiazi și Sâmbătă s'a lucrat la scóțerea cadavrelor de sub sfărîmăturile zidului. Acéstă operațiune a fost făcută de către soldați din regimentele de infanterie din localitate. Se crede, că zidul cădut a fost fôrte mult slăbit din cauza ultimelor ploii. Panica produsă în bilciu de această catastrofă a fost de nedescris. Câte-va óșuri după întémparea nenorocirei, mulțimea a defilat pe la locul unde căduse zidul. Autoritățile locale au început o anchetă spre a constata cauza dărîmării acelu zid.

Arsenalul armatei din București a cerut ministerului de rășboi autorizația de a instala în el mașinele necesare pentru construirea corpurilor de șrapnele, care până acum se furnizează dela casa *Krupp*. Prin această instalațiune se va realiza o mare economie. — Tot la arsenalul armatei s'a terminat cu transformarea tunurilor de câmp esistente, adaugându-le noué accesorii și făcénd o mică modificare la aparatul de percuțiă. Unul din tunurile transformate a fost trimis casei *Krupp* spre a-i adăoga frîna hidro-pneumatică și déocă experiențele cu această frână vor fi satisfăcătoare, ea se va introduce la tóte tunurile, astfel că aceste tunuri sê mai pótă înlocui pentru un timp determinat tunurile cu tragere repede.

Iesuiții în Austro-Ungaria. Iesuiții, goiți din Franca și fôrte în pericol în

Spania, și-au ales ca sediu Austro-Ungaria. Dénșii au cumpérat casarma dela *Nagy-Szombat* în Ungaria și au transformat-o în mănăstire. Călugării ordinului *St. Francois de Sales* au cumpérat o întinsă proprietate la *Rudák*. *Franciscanii* negociézá spre a cumpéra *Neustift*. *Iesuiții* sunt în vorbă, ca să cumpere un vast imobil la *Gratz*. În provincia *Carintia* s'au fundat o mulțime de stabilimente congreganiste, precum la *Littich*, *Pleterze*, *Brezia* și *Cemcenek*. Tóte fondurile au sosit din Franca.

Ungurii din România. În anii din urmă, Ungurii emigrați în România și cu deos-bire cei din *București* trăiau în cêrtă continuă unii cu alții. Cêrta lor a degenerat în polemice prin nișoe fciici de diare unguresci, ce le întemeiasse în *București*. În urma acestor polemici, crtea cu jri din *Ilfov*, în mai multe rânduri a fost siliată a-se ocupa cu certurile unguresci. Acuma, suntem informați, că predicatorul calvin *Bartalus*, plictisit de atâta hărțuială, s'a întors acasă la *Maroszentbenedek*, unde fú ales predicator. În locul lui *Bartalus* a fost ales *Németh Sándor*, fost ajutor de predicator din *Clușiu*. În ultima sediuță a comitetului bisericii reformate, *Bartalus* a îndemnat pe coreligionarii săi, să nu lase din mână drapelul, pe care l'au purtat „cu atâta fală” în ultimii două-deci de ani!...

Jocul de cărți se practică în mare măsură în câte-va localități din Europa. Tótă lumea cunoșce din nume ruleta dela *Monte Carlo*. Asemenea locuri celebre de cartoforiă sunt și în Belgia, anume *Ostende* și *Spaa*. Senatul belgian vré să desființeze aceste localități imorale, orașele însă protestézá, fiind-că de aici au un colosal isvor de venituri. — Senatul a făcut acum declarația, că în cas de desființare, se va acorda orașului *Ostende* o despăgubire de 5 milioane, ér orașului *Spaa* 3 milioane.

Memoriile lui Crispi. Abia și-a închis ochii acest bărbat de stat italian și deja reclama diaristică vorbește despre memoriile lui. Se dice, că *Crispi* ar fi avut în posesiunea sa multe documente importante relative la revoluția siciliană dela 1848 și 1849 și la expediția lui *Garibaldi* dela 1860. Intre aceste se află mai multe scrisori de ale lui *Mazzini* și *Garibaldi*. — Se dice, că un editor german ar fi oferit pentru manuscris trei sute mii de lire.

Orfeu. Ađi, *Marți* și mâne la hotel „*Orient* Nr. 1” o trupă de cântăreți din *Timișóra* va cânta cu concursul muziciei militare. Intrarea 60 bani, loc rezervat 1 corónă.

SCIRI ULTIME.

București, 12 August. Drept răspuns la visita escadrei rusesci, încrușișătorul „*Elisabeta*” și bricul „*Mircea*” vor merge luna viitoare la *Sevastopol*.

Constantinopol, 12 August. Bulgaria a plătit zilele trecute tributul de 200.000 lire turcesci și cu prilejul acesta a declarat, că pe viitor nu va mai plăti tribut.

Sofia, 12 August. Ađi s'a început, înaintea curții cu jurați, desbateră procesului *Sarafoff* și soții. Președinte al tribunalului *Sereskov*, acusator public *Verbanov*. Sunt acușati: *Sarafoff* și *Stoianoff* pentru asasinatul *Fitowsky*, *Kovacev* și *Trolev* pentru asasinatul *Mihăileanu*.

Scutari, 12 August. În biserică din comuna *Oboti* (*Albania*) s'a produs erl o învâlmășală între partizanii a doi fruntași albaneși, cari se dușmănesc de decii de ani. Unul cu numele *Duca* a înjunghiat pe adversorul său în fața altarului. De aci s'a născut o luptă generală, în care au fost omorâți dece ómenii și au fost răniți 20.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H Pop*.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolit din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultura generală. 34 cote de tipar cu 217 figuri in text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 cote de tipar cu 202 figuri in text. Carte premiata de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu in sesiunea 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lămărire și lăptăria, 49 cote de tipar cu 225 figuri in text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșiilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebese esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma in limba și literatura omână prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei in limba noastră, care tratăză tôte cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din tôte țerile locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicei agricole moderne. Ea ia serioasă concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum in limbile culte: germană, franceză, etc.

„Cartea Plugarilor“ senu povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Gorgescu. 90 pag. Form. 8° costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru tötți iubitori de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot in Brețcu. O carte de 14 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor sătenii de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni in text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiiului. Prețul francat 40 cr.

Insoțirile de credit impregnate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeinssen. *Edițiunea a V-a* Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conține 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

Grădina de legume, de Ioan F. Negruișu, profesor in Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruișu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b (plus 5 b. porto).

Vinuri din pome, de Gr. Hașin, prof. Este o carte in care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 b.)

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru tötți bărbaii de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporali din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor). Tipărită in 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fă-care.

Cântul in școala poporală de Iuliu Pop, învățator in Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca indreptar pentru cateheti, învățatori și părinți, prelucrat de Basile Rașu, profesor la seminarul din Blăși. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Gramatica limbii române, pentru școlele inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Papiu. Partea I. Etimologia. *Edițiunea II.* Prețul 50 bani.

„Învățătura creștinăscă“ senu **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-cath *Edițiunea III.* (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Idei fundamentale in economia politică de Ioan Socaci, vechiu profesor la școlele com. r. din Brașov. Prețul cor 1.30 (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 August n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.65
Renta de corone ung. 4%	93.25
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.65
Impr. căil. fer. ung. in argint. 4 1/2%	100.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. 118.60	
Bonuri rurale ungare 4%	92.50
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	173.65
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.50
Renta de argint austr.	99.05
Renta de hărtie austr.	98.90
Renta de aur austr.	118.70
Losuri din 1860.	139.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.67
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 648 —	
Acții de-ale Băncei austr. de credit. 641.—	
Napoleondori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.17 1/2
London vista.	239.60
Paris vista	95.07 1/2
Rente de corone austr. 4%	95.80
Note italiene	91.15

Cursul pieței Brașov.

Din 13 August n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.42	Vënd.	18.44
Argint român. Cump.	18.20	Vënd.	18.24
Napoleond'ori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fone. Albiua 5%	100.—	Vënd.	102 —

DE VÎNÐARE

Grădina cu casă in Scheiu Str. Nisipului nr. 28. Informații mai de aproape se pot lua in Strada Orfanilor nr. 32, parter. 1-3.(234)

Academia comercială din Graz

Curs pentru abiturienți. Curs comercial de un an pentru abiturienții dela școlele medii senu de asemenea institute de învățământ, cari vor să se aplice la întreprinderi comerciale senu industriale, senu ca universitari (juristi) doresc a-și înmulți cunoștințele

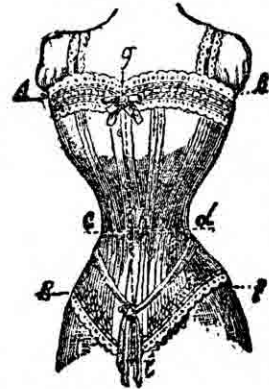
Inceputul 5 Octomvre a. c. Prospecte detaliate trimite „Directi- ons-Kanzlei.“ Kaiserfeldgasse nr. 25. 3-6 (205) Director I. Berger.

„Gzeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Ce lipsește onor. Dame din România aici pentru de plina comoditate?

UN CORSET

bine potrivit, ușor, fin și durabil, ca e la subscrisa se pôte capêta atât gata cât și comandat după măsură, din mătase, batist, damas, ajour și drille franțusesc, după cele mai noue mode franceze, englese și Vienese.

La cas de treb înțe un corset se lucă in 4 ore.

Reparatură se efectuăză ieftin și prompt.

Rugându-me de o cercetare numărôșă, semuuz cu deosebită stimă

B. GOLDSTEIN mar. STERN

fabricațiune de corsete in diferite specialități, BRAȘOV Strada Vămii nr. 21.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. in Brașov

Valabil din 1 Maiu st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dimm.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la ora 10.26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt, la ora 6-55 min. séra.
- IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tr. mixt la ora 10-14 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie—15 Sept. in tôte sé. batorile).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Toșnad la ora 9.1-, cu Ciuc-Szereda, la ora 10.4^o min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Toșnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnești (gar. Bartolomein).

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 3-44 min. p. m.
- III. Tr. mixt la ora 9-30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor in Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 10-25 min. séra.
- IV. Tr. acc. la ora 5-07 m. dim. (dela Arad)

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la ora 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren de pers. la ora 7.55 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal).
- V. Trenul accelerat, la ora 10-14 m. séra. (pl. dela St.-Georgiu, in Iul. 1—15 Sept. tôte sérbatorile).

Dela Kezd-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 10.4^o min. p. m.)
- II. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la ora 6-50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomein)

- I. Trenul mixt la ora 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-17 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la ora 8-19 m. séra

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-50 min. séra

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Anstro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . . 24 „	Pe un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“